

Universitätsbibliothek Paderborn

**Rvperti Abbatis Monasterii Tuitiensis, ordinis sancti
Benedicti, Theologi antiqui ac plane clarissimi, in Cantica
Canticorum de incarnatione Domini commentario[rum],
libri VII**

Rupertus <Tuitensis>

[Köln], 1527

VD16 B 3703

Indica mihi quem diligit anima mea, ubi pascas, ubi cubes in meridie: ne
uagari incipiam per greges sodalium tuo[rum].

urn:nbn:de:hbz:466:1-34445

Gen 10,11

RVP. IN CAN.CANT. CAP.I.
sunt uincæ domini. Posuerunt inquam, id est,
ut ego ponerer, effecerunt per incredulitatem
fiam. Non enim ego prior illos, sed ipsi priores
me repulerunt, & custodia mea se se indignos iu-
dicauerunt. Igitur iusto iudicio tales matris
meæ filios reliqui & uineam meam non custo-
diui, gentem meam non adiuui, non defendi qn
uenirent locumqz & gentem tollerent Romani.
Putauerunt, quod si me repulissent, errare debe-
rem in solitudine, sicut Cedar uel sicut Agar. Ve-
rum non ita est. Pro una uinea, quæ debuit esse
mea, utpote gens mea, sanguis meus, & caro
mea, multas uineas acqsiui, multas ecclesias in
gentibus dilataui, quæ omnes custodiam meam
habent, & habere desyderant, de meritis meis
præsumentes, de intercessionibus meis confiden-
tes, & pro huiusmodi custodia clamantes ad me
iugiter. Hæc ad filias Hierusalem elocuta, qua-
les refugit (ut supra iam dictum est) ne consyde-
raretur ab eis, & inueiretur in utero habens, in
illa frequentia uiuentium ad Elizabeth, ut con-
gratularentur ei: mox ad dilectum conuersa
dicit.

¶ Indica mihi quem diligit anima mea,
ubi pascas, ubi cubes in meridie: ne uagari
incipiam per greges sodalium tuor.

¶ Sensem uocis huius querenti, nec dubitant
mihi, quin ueraciter congruat tantæ tamque be-
atae virginis, magnum & mirum se se ingerit, &
aperit sacramentum illius euangelicæ lectionis,

COMMENTARIORVM LIB. I. 15.

Cum factus esset Iesus annoꝝ duodecim, ascen-
dentibus illis Hierosolymam scdm consuetudi-
nem diei festi, consummatisq; omnibus, cum re-
dirent, remansit puer Iesus in Hierusalem, & nō
cognoverunt parentes eius, & cætera usq;, & di-
xit mater eius ad illū. Fili, quid fecisti nobis sic,
Ecce pater tuus & ego dolentes quærebamus te.
Quid enim? Nunquid casu gestum est, ut puer
Iesus remaneret in Hierusalem & parentes eius
illum esse in comitatu existimarēt, regreterent in-
ter cognatos & notos, & nō inuenirent, regressi
in Hierusalem requirentes, post triduum inueni-
rent, non quomodocunq; uel ubicunq;, sed in tē-
plo sedentem in medio doctorum, audientē illos,
& interrogantē. Nunquid hoc Euangelista tā
diligenter scriberet, nisi rem sacramenti plenam
esse sciret? Sunt & alia multa (inquit Ioannes) q̄
fecit Iesus, quæ si scribantur per singula, nec i-
psum arbitror mundum capere eos, qui scriben-
di sunt, libros. Si solā spectes rem gestam: quan-
tum est hoc inter alia tam multa, ut illis omissis
ab Euangelista non deberet omitti? **I**gitur &
in uoce ista indica mihi quē diligit anima mea,
ubi pascas, ubi cubes in meridie, & in illa re ge-
sta, qua dixit eadem diligens & dilecta, Fili quid
fecisti nobis sic? ecce pater tuus & ego dolentes
quærebamus te: unū idemq; mysterium spectare
iuat. Quid enim est comitatus de die festo rede-
untium, nisi frequentia uel ritus cæmoniarum
udaicarum, cæmoniarū carnalium? Istæ nāq;,
mandata uitæ non præcesserunt, sed comitatæ
sunt, & si rite consyderes legis ordinem, postq;
præcepta bona data sunt, quæ faciens hō uiueret

Lucæ, 2.

Ioan. 21.

Mysteriū
de abolen-
dis cære-
monijs Iu-
daorū.

B 5

RUPERTI IN CANT. CANTIC. CAP
in eis, istae cærimoniae præceptaç non bona, in
quibus non uiuerent, a reatu uituli sumpserunt
initium, & hoc erat iugum grauissimum, quod
neçq; nos (ait Petrus Apostolus) neçq; patres no-
stri portare potuimus. Super his magna conui-
sio futura erat, & facta esset: sicut in actib. apo-
stolor̄ legimus. Et quidam descendentes de Iu-
dæa, docebant frat̄ es, quia nisi circuncidamini,
non potestis salui fieri, & quia oportet præci-
re, seruari legem Moysi. Hoc erat, parentes le-
su existimauit, Iesum esse in comitatu. Sed non
erat ibi Iesus. Imo erat, & esse illum oportebat
in medio doctorum, audiire & interro gare uer-
ba uitæ. Hinc per Hieremiam prophetam fue-
rat prædictur; n. Quia non sum locutus cum pa-
tribus uestris, & non præcepi eis in die qua edu-
xi eos de terra Aegypti, de uerbo holocausto-
matum & uictimaruim: sed hoc uerbum præ-
cepi eis, dicens: Audite uocem meam & ero uo-
bis deus, & uos eritis mihi populus: & ambula-
te in omni uia quam mandaui uobis: subauditur
in monte Oreb, ante reatum uituli, ubi iustifi-
cationes & præcepta uitæ dedi, scripta in tabu-
lis digito dei. Horum discernendore utiq; ma-
gistram te esse oportebat o beata Maria, & ma-
gistra magistrorum i. apostolor̄, iuxta illud: Fons
hortorum puteus aquar̄ uiuentium, quæ fluunt im-
petu de Libano. An quia spiritus sanctus illos do-
cuit, iccirco tuae uocis magisterio non illis opus
fuit? Imo uox tua uox illis fuit spiritus sancti, &
quicquid supplementi opus erat eisdē mortalib.,
uel testimonij, ad cōfirmandos singulor̄ sensus
quos acceperant ab eodem spiritu, diuidente sin-

Hiere. 7.

Exod. 10

Cant. 4

1. Cor. 12.

COMMENTARIO. LIB. .I. Fo. 14

gulis, prout uult, ex religioso ore tuo perceperunt, instructo ad loquendum, bene composito ad tacendum, prout tempus erat oportunit. An quia loco supra memorato de actibus postolorū ubi facta seditiōe propter cærimonias Iudaicas conuererunt apostoli & seniores, uidere de hoc uerbo, nullam tui mētionem scriptura fecit, ictū putandū est, quod cōuentus ille te omisērit, & sanctum de tuo pectore de tuo ore spiritū non consuluerit? Imo & illuc & in cæteris agendis tu princeps, omnem soluisti quæstionem: ita tamen, ut non clamares, neq; contenderes, neq; audiretur vox tua foris: qā (sicut ante nos dictū est) tu sola es uirgo quæ uniuersam hæreticā prauitatem interemisti. Dixeris ergo: Indica mihi quem diligit anima mea, ubi pascas, ubi cubes in meridie: ne uagari incipiām per greges sodalium tuorum. Indicari tibi flagitabas, ut alijs indicare scires. Sed dico: Nunquid nesciebas? Nunquid quod prophetæ scierunt, tu ignorabas? Utique nescires: nisi desuper indicatum tibi fuisset. Et de tuus filius tuus præsciebat, quod resurrectus esset a mortuis: & tamē in persona eius Psalista dicit: Tu autē domine miserere mei, & resuscita me, & retribuam eis.

Dicat aliquis: Quid ergo est quod in supradicto loco Euangelium ista significantur, dixit: Fili quid fecisti nobis sic, ecce ego & pater tuus dolentes quæ rebamuste, & cætera usque, & ipsi nihil horum intellexerunt? Ad hæc inquam: Et quid illud est, quod Euangelista continuo intulit: & mater eius conferuabat omnia uerba hæc, conferens in corde suo? Igitur ecce duo quasi repugnantia.

Actu. 15

Ezai. 42.

Psal. 40.

RUPERTI IN CANT. CANTIC. CA. I.
Si enim non nesciebat, quomodo quærens dole-
bat: dolens quæreret. Si autem nesciebat, quo-
modo uel quibus in corde suo conferebat? Ergo
neq; a dextris; neq; a sinistris sermo sit, quia uera
citer magna hæc prophetissa; quid ageretur nō
ignorabat, quoniam gratia plena erat: & tamen
dolens quæreret, quoniam dispensationi diuinae
ipso suo silētio seruens, quamuis cum illis quā-
rentib; quæreret, tempis tacendi custodiebat;
& dolentib; condolebat; Quomodo autem di-
centi, ita mili; responsum est ex persona di-
lecti: Nam & per cunctatio & causā percuncta-
tionis, melius cū responsione explanari poterit:

¶ Si ignoras te o pulchra inter mulieres,
egredere & abi post uestigia gregum: &
pasce hædos tuos iuxta tabernacula pa-
storum.

Pulchritu-
do Mariæ,
fides & hu-
militas,

Rom. 10.

O pulcherrima mulierum, o benedicta inter
mulieres, cuius pulchritudo bñdictio est, cuius
pulchritudo ipse benedictus fructus uentris tui
est, talis ac tanta causa tua est, ut si teipsum non
ignores, statim scias illud quod quæris, dicens:
Indica mihi, ubi pascas, ubi cibes ī meridie: ne
uerendum tibi sit, ne uagari incipias per greges
sodalium meorum, id est, per conuenticula que
fiunt circa cathedras siue doctrinas scribarum
& pharisæorum, qui sese mihi sodales siue parcs
faciunt, qui ī cærimonij suis iustificari uolunt,
qui suam quærentes statuere iustitiam, iustitia
dei, quæ Christus est, subiecti non sunt. Quide-
niam: Vide pulchritudinem istam acquisti, ut
sis pulcherrima mulierū: ex fide & humilitate